

Visstund för barn på Visbiblioteket i Västervik. Christoffer Emanuelsson och Amelie Chronér från VisSkolan spelar för förskolebarn.
Foto: Robert Sandell

Biblioteksstafetten
har nu kommit till:

Skivinköp i Gävle

Nya tider på Btj

Ung Konst & Scen, en konståvling för lokala ungdomar, på Visbiblioteket i Västervik. Foto: Robert Sandell

FASTA AVDELNINGAR

3. Redaktörens ruta
3. Ordföranden har ordet
7. Biblioteksstafetten
8. Nytt från styrelsen
Boktipset

I DETTA NUMMER

4. Så här gör vi
5. Nytt från Btj
6. IAML Toolbox
Musikämnesord

MUSIK
BIBLIOTEKSNYTT

utges av Svenska musikbiblioteksförningen
Svenska sektionen av IAML,
www.muslib.se/smbf

Distr: Pia Shekhter, Musik- och teaterbiblioteket vid Göteborgs universitet, Box 210, 405 30 Göteborg
ISSN 0283-104X

Redaktör: Åsa Wilén, Piteå stadsbibliotek,
Box 721, 941 28 Piteå
Tel. 0911-968 07
e-post asa.wilen@kf.pitea.se

Prenumerationer inkl. medlemskap:
enskilda 200:-, institutioner 300:-
Postgiro 65 21 22-3

Layout:
Johan Ögren

Kära läsare. På grund av platsbrist (ett mycket ovanligt dilemma) överlåter jag i detta nummer redaktörens ruta till vår sekreterare, Pia Shekhter. /Red.

ÅRSMÖTE PÅ MUSIKHÖGSKOLAN I ÖREBRO

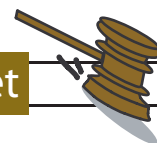
Välkommen till Svenska musikbiblioteksförningens årsmöte med utbildningsdag torsdag 21 april!

Temat för dagen är "konstnärlig forskning" - ett aktuellt ämne som debatteras friskt på Sveriges musikhögskolor. Kan man forska konstnärligt? På vilket sätt skiljer sig, i så fall, konstnärlig forskning från annan forskning? Henrik Karlsson, tidigare forskningssekreterare på Kungliga musikaliska akademien, har engagerat sig i frågan och kommer hålla ett föredrag han kallat "Konst + forskning = Sant?" Efter föredraget får vi en guidad visning av Musikhögskolans vackra byggnad, ritad av arkitektfirma "Lund & Valentin arkitekter och design". Särskild vikt lägger vi förstås vid biblioteket. På kvällen finns möjlighet att gå på konsert. Örebro konserthus bjuder på musik av Mozart och Schubert. Svenska kammarorkestern spelar tillsammans med violinisten Andrew Manze.

KURSDAG OM FILMMUSIK

Dagen efter, det vill säga fredag 22 april, arrangeras en kursdag helt ägnad åt filmmusik. Filmmusiken, den har alltid varit där, men vad består den av - och hur påverkar den oss egentligen? Ola Stockfelt, docent vid Institutionen för musik- och filmvetenskap vid Göteborgs universitet, tar oss med på en resa i filmmusikens värld. Dagen inleds med att tonsättaren Ted Ström berättar om sitt arbete med musik till rörlig bild.

Ordföranden har ordet

Kära medlemmar,

en god fortsättning på det nya året till er alla. Det har varit en mycket annorlunda jul- och nyårshelg i skuggan av flodvågskatastrofen. Våra tankar går till alla dem som drabbats.

Som ni alla vet skall IAMLs årliga konferens 2006 gå av stapeln i Göteborg. Det har sedan länge varit klart att IAMIC (International Association of Music Information Centres) skall samordna sitt årsmöte med vår konferens. För några månader sedan fick vi en förfrågan från IMS (International Musicological Society) om även de kunde få vara med i Göteborg! IAMLs

styrelse har gett sitt samtycke och vi i organisationskommittén - som nu även har en IMS representant - tycker det är spännande att SMBF skall stå värd för den första IAML-IMS konferensen någonsin.

Med detta nummer av Musikbiblioteksnytt följer en inbjudan till föreningens årsmöte som kommer att äga rum i Örebro i april. I anslutning till årsdagen kommer vi även att arrangera en kursdag som behandlar ämnet filmmusik. Väl mött i Örebro, jag hoppas få träffa många av er där.

Veslemøy Heintz

SÅ HÄR GÖR VI - HUR GÖR NI

*av Gbristina Wengström och
Marika Andersson, Gävle musikbibliotek*

Vad gör man som bibliotekarie när man börjar köpa musik-cd och upptäcker att den gamla trygga sambindningslistan inte längre räcker till? Jo, man inser att man varit extremt bortskämd under hela sin tidigare karriär och sedan ger man sig ut på egen hand i skivutgivningsdjungeln, rustad med läskunnighet, nyfikenhet och förhoppningsvis ett eget musikintresse. Machete behöver man ingen, den tillhandahåller recensenterna.

I Gävle började vi med att utforska den musikaliska omvärlden genom lokalpressen, Gefle Dagblad och Arbetarbladet. En fördel med de lokala tidningarna är att vi känner till recensenterna och vet vad deras fyra eller fem öron står för. Några av de lokala recensenterna anlidade vi även som experter under bibliotekets uppbyggnad. Eftersom vi själva inte behärskade varje genre till hundra procent fick vi till exempel en utomordentlig lista på jazz av Göran Olsson, rektor på Gävle jazzgymnasium. Pecka Alzén i Skivbutiken, för övrigt omsjungen av Doktor Kosmos, vet allt om lokal populärmusik och musikjournalisten Sebastian Kloss är oslagbar på vad kidsen gillar av techno och lite smalare rock.

För svenskspråkig allmänbildning om pop och rock läser vi musiktidskrifterna Sonic, La musik och självklart Dagens Nyheter, den sistnämnda har för övrigt mycket bättre genrespridning än så. Varje onsdag nöjesläser vi kulturdelen med två sidor nytorkommet inom alla genrer med välformulerade skribenter som Fredrik Strage, Po Tidholm och Malena Rydell. Fredrik Strage plockar många poäng med sin machete, ni kommer väl ihåg hans sågning av Katie Melua, ”det obehagligaste som kommit från Georgien sedan Josef Stalin”. Ibland vill man hellre köpa recensionerna än själva skivan. DN har även ett arkiv över sina recensioner, under Kultur på www.dn.se kan man söka sex månader bakåt.

För vidare bildning läser vi Mojo, Q och Uncut, alla utgivna i London. De här musiktidskrifterna har tunga recensionsavdelningar uppdelade i nytorkommet och återutgivningar. När Mojo delar ut sitt högsta betyg 5 plus köper vi nästan alltid, för det händer nästan aldrig.

Inom genren pop och rock får vi väldigt mycket inköpsförslag från våra låntagare. När det är något vi inte känner till konsulterar vi Allmusic guide, www.allmusic.com. Där finns också betyg, som man får ta med en nypa salt, men det är väldigt förförande att låta sig vägledas av en så proffsig site. Helst vill vi ju med hjälp av ett fjärrskådande öga göra inköpet innan det första inköpsförslaget dimper ner. Andra inköp försöker vi förhålla i det längsta och inväntar flera inköpsförslag innan vi kryper till korset och investerar några kronor i ännu en Fame factory-produkt.

En annan webbplats att rekommendera är www.dagensskiva.com. Mycket svårt att värdera poängsättningen från 1 till 10 men varje skiva beskrivs och analyseras på ett väl tilltaget utrymme och man får en uppfattning om vad som händer på skivmarknaden. Även här finns ett arkiv, visserligen i bokstavsordning efter artistens förnamn.

Självklart bevakar vi inte bara pop och rock även om det är här vi måste lägga krutet för att matcha våra låntagare. Vi läser till exempel även Lira för att hålla koll på bland annat världsmusik, Opera och Gramophone för det klassiska, Orkesterjournalen för jazz och eftersom vi lever efter principen att aldrig kvalitetsmärka en hel genre studerar vi även noggrant recensionerna i Får jag lov.

Det här var lite om hur vi jobbar med inköp på Gävle musikbibliotek. Det skulle vara jättekul att i kommande nummer av Musikbiblioteksnytt få ta del av andras tips och erfarenheter.

Nytt från BTJ

av Karin Savatovic
Redaktör, Btj

NY KONCERNSTRUKTUR

Efter det att Svensk Biblioteksförning minskat sitt ägande och KF Media helt lämnat ägandet år 2003, blev Litorina Kapital majoritetsägare. InfoData förvärvades 2004 och Ratos blev nya majoritetsägare. Koncernstrukturen har ändrats och Fredrik Åkerman är VD och koncernchef för moderbolaget BTJ InfoData AB. Sophie Persson är VD för dotterbolaget, BTJ AB, som består av tre delar: Medicinformation, Medieleveranser och Marknad.

NY BESTÄLLNINGSDATABAS

Vid årsskiftet lanseras Media Direkt. Med Media Direkt får man tillgång till en huvudbeställningskanal hos Bibliotekstjänst, oavsett vilka medier som efterfrågas. Så snart titeln finns tillgänglig i Media Direkt kan man lägga sin beställning. Det innebär att man inte är beroende av BTJ-häftets utgivningscykel. Med Media Direkt får man också en automatisk uppdatering av förvärvsmodulen för varje enskild beställning. Beställningstjänsten är gratis. För att få tillgång till den inköpsvägledande informationen, lektörsomdömen, tas det ut en avgift.

NY PRISMODELL

Den nya prismodellen särskiljer de olika produkterna och tjänsterna. Det blir alltså ett pris för själva mediet, ett för utförandet – utrustat, plastat eller i biblioteksband – och ett för inköpsvägledningen. Man väljer exakt vad man vill betala för och får tydliga siffror på det. Den nya prismodellen innebär en

lägre kostnad för ett bibliotek förutsatt samma inköpsvolym, utförande och inköpsvägledning som tidigare. Precis som tidigare levereras medierna fraktfritt. Bonussystemet slopas och det innebär en enklare prissättning. BTJ-häftet kommer 24 gånger per år, fullmatat med inköpsvägledning. Att producera den informationen plus själva BTJ-häftet innebär givetvis en betydande kostnad, även om det inte alltid har varit så lätt att upptäcka det - eftersom kostnaden normalt legat inbakad i mediepriset. Nu frigörs inköpsinformationen från själva medierna. Man betalar bara för den information verksamheten behöver. BTJ-häftet kan man prenumerera på antingen i tryckt form eller som pdf-fil. Förutsättningen är att man tecknar ett abonnemang på inköpsvägledning i Media Direkt. För mer information se www.btj.se/nyatider.

SÄNKT PRIS PÅ CD OCH DVD

I den nya tjänsten Media Direkt Musik får man tillgång till det samlade utbudet av cd och dvd som finns tillgängligt via de stora svenska musikdistributörerna. Tjänsten innebär att närmare 100.000 titlar kommer vara sök- och beställningsbara. Det är också möjligt att förhandsbeställa kommande titlar. Om man har Bibliografisk service sker leverans med katalogpost och BURK-etikett. Tjänsten bygger på ett samarbete mellan Bibliotekstjänst och CDON och kommer att lanseras efter årsskiftet, efter att några bibliotek har testat tjänsten. Det ordinarie urva-

let av recenserade cd och dvd kommer även fortsättningsvis att presenteras i BTJ-häftet.

FÖRSÖK MED DIGITALA NOTER.

Sedan i somras har 11 bibliotek kunnat testa en tjänst med digitala noter via BTJ. Samarbetspartner har varit Sheet Music Now som är en databas med ca 12.000 noter, främst inom klassisk musik, jazz och folkmusik. De digitala noterna bygger på utgåvor från Schott, Oxford University Press m.fl. Tjänsten har fungerat som ett "one-way-loan", där låntagaren behåller printen. När det gäller innehåll var kommentarerna efter en utvärdering av testen övervägande positiva, men det fanns önskemål om mer nordiskt och speciellt svenskt innehåll. Flera bibliotek tyckte att tjänsten var komplicerad att använda, särskilt för låntagarna. Ett bra komplement tyckte någon medan någon annan menade att ytterligare ett ställe att söka riskerar att glömmas bort. Vi bedömer att intresset för att abonnera på tjänsten i dess nuvarande form (tekniken utvecklas så man ska kunna skriva ut noterna hemifrån) inte är tillräckligt stort för att Btj ska kunna förmedla tjänsten just nu i Sverige. Vi rekommenderar därför att man vänder sig direkt till Sheet Music Now.

Public library working group on the IAML Toolbox

Det finns en arbetsgrupp för IAMLs toolboxprojekt som består av Kirsten Voss-Eliasson (ordf, Danmark), Ruth Hellen (London, UK), Carolyn Dow (Lincoln, US), Christel Rosenborg (Solna, Sverige), Anneka Lewis (Stockholm, Sverige), Hanneke Kuiper (Amsterdam, Holland), Heikki Poroila (Helsinki, Finland)

Syftet med IAML Toolbox.

- Att ta vara på IAMLs möjligheter att sammanföra musikbibliotekarier på folkbibliotek för att byta erfarenheter och diskutera och utveckla samarbetsformer.
- Att genom Internet ha ett alltid öppet forum, där musikbibliotekarier på folkbibliotek kan mötas.

Arbetsgruppen kommer att underhålla en egen sida på IAMLs webbsida.

Arbetsgruppen hade sitt första möte i Tallinn 2003 och ett andra möte i

Oslo 2004. I Oslo beslöts bl.a. att arbetsgruppen ska försöka få till en mailinglista samt att varje medlemsnation ska utse en kontaktperson till ett nätverk kring toolboxen.

Jag har blivit ombedd att representera SMBF, och jag ber därför alla musikintresserade biblioteksarbetare på svenska folkbibliotek som har av goda idéer för IAML-toolboxens utveckling, att kontakta mig, christel.rosenborg@solna.se

Christel Rosenborg
Solna stadsbibliotek

Musikämnesord till Svenska ämnesord

I Ämnesordsprotokoll från KB 2004-06-17 finns följande att läsa:

”BUS har haft möte med en grupp musikbibliotekarier om musikämnesord. Flera folkbibliotek kommer att lägga in musikinspelningar i LIBRIS och dessa poster kommer att förse med ämnesord utifrån den musiklista som finns tillgänglig på Solna stadsbiblioteks webbplats. Dessa kommer att successivt ersätta de nuvarande musikorden i Svenska ämnesord. Musikgruppen ansvarar för ämnesordens utformning och BUS och Anders Cato på NBm sköter om auktoritetsarbetet i LIBRIS. Riktlinjer för musikorden kommer att utarbetas och principerna för konstruktion av ämnesord och strängar kommer att följa vara desamma som för Svenska ämnesord.”

Bakgrunden till musikämnesordslistan som finns på Solna stadsbiblioteks webbsida är ett ämnesordsprojekt inom dåvarande SAB:s kommitté för katalogisering och klassifikation. Musikgruppen. I början av 1990-talet bildades en särskild ämnesordsgrupp inom Musikgruppen med representanter från Btj, folkbibliotek (Solna), Statens musikbibliotek, Statens ljud- och bildarkiv, Sveriges Radios musikbibliotek och grammofonarkiv. Syftet med att göra en särskild lista med musikämnesord, var bl.a. att med hjälp av ämnesord göra det lättare att förstå musikkatalogposter för låntagare och för bibliotekspersonal som är ovan vid musikkatalogisering.

Det är mycket positivt för Musikgruppen att Svenska ämnesord kommer att

använda musikämnesorden, även om arbetet med att få in listan i Svenska ämnesord kommer att ta ganska lång tid. Listan består av ca 1500 ord och de första 200 har skickats till Svenska ämnesord. Tills vidare finns listan tillgänglig på Solna stadsbiblioteks webbsida, även som pdf-fil och underhålls av den nuvarande Musikgruppen som är beredningsgrupp i musikfrågor för Svensk biblioteksförnings kommittéer för katalogisering och klassifikation.

Adress till listan:

www.solna.se/bibliotek/musik
Synpunkter på listan skickas till:
christel.rosenborg@solna.se

Christel Rosenborg
Solna stadsbibliotek

Vissamlingarna i Västervik

Astrid Evasdotter

Vissamlingarna – arkiv och bibliotek i Västervik

Vissamlingarna är ett integrerat arkiv och bibliotek beläget i samma hus som stadsbiblioteket i Västervik, i en före detta butikslokal. Lokalen ligger på hörnet av huset med utsikt mot det centralt belägna Spötorget, och har stora skyltfönster åt två håll. Den största delen av lokalen utgörs av Visbiblioteket, som än så länge förutom visor även tillhandahåller all musik som tillhör Stadsbiblioteket. Det finns många fördelar med detta, bl. a. att gränsdragningar mellan genrer inte får så stora konsekvenser, t.ex. när det gäller Lars Winnerbäck som oftast klassas som Pop & Rock, men som vi anser är given på Visbiblioteket. Vi har ungefär 3500 CD-skivor till utlån, samt en hel del LP-skivor som finns till lyssning i lokalerna. Vi sysselsätter för närvarande en arkivarie, en bibliotekarie och en halvtids biblioteksassistent, samt 11 medarbetare genom arbetsförmedlingen. De sistnämnda sysslar huvudsakligen

med registrering för arkivets del. Lyssningsmöjligheterna när det gäller CD, förutom hemlån, utgörs av CD-free-styles som låntagarna kvitterar ut mot sitt körkort, lånekort, mobiltelefon, nycklar eller något annat de inte gärna går utan. Detta har fungerat bra hittills. På baksidan har vi allting under Ij och X, samt lite andra avdelningar som

vi upptäckt efterhand att vi behöver, som musikbibliografier och skönlitteratur, t.ex. av Evert Taube.

Arkivdelen

Vissamlingarnas arkiv arbetar utifrån tre mål – samla, bevara och tillgängliggöra visan. Samlandet och bevarandet går till som det nog gör på de flesta arkiv, d.v.s. genom att vi får in donationer som registreras och bevaras i lokalerna. Tillgängliggörandet sker i huvudsak genom att vi besvarar frågor från allmänheten och genom olika kanaler finner de visor användarna söker. Samarbetspartners på arkivsidan är Svenskt Visarkiv i Stockholm, Smålands folkmusikarkiv och Mariestads musikarkiv m. fl. Arkivet har producerat en del utställningar sedan invigningen, bl.a. ”Grattis Babs 80 år”, ”Mors Dag”, ”Allsång” och den nu pågående ”Citra & psalmodikon”. I samband med denna bjuds det på cittrakonsert i Vissamlingarna.

Utställningar

Lokalerna lämpar sig bra för utställningar, och vi har redan haft två stora och mycket uppskattade fotoutställningar med bilder från VisFestivalen. Den första var ”Nästan alla var där”, med bilder från 2003 års VisFestival, av Johnny Franzén. I somras hade vi sedan en utställning, ”Visornas Stad”, av Kenneth Hardy Axelsson, med bil-

der från VisFestivalen genom tiderna. Vi håller annars öppet för alla möjliga teman på utställningar. I mars ställdes bilder av lokala ungdomar ut i samband med att Musik Direkt avgjordes i en närbelägen lokal. ”Folk och få i visans värld”, ett samarbete mellan Vissamlingarna och bildläraren Åsa Frosterud Jägerhorn, visade sig vara en stor succé. Åttondeklassare i Västervik gjorde skulpturer på temat utifrån visor som plockats fram av visarkivarien Marcus Brännström. Skulpturerna ställdes sedan ut i Vissamlingarna, och utställningen var mycket välbesökt. Utställningen är ett lysande exempel på hur bra resultat man kan få då man samarbetar med andra institutioner. Utställningsverksamhet anser vi är ett bra sätt att få biblioteket att kännas aktuellt och aktivt.

Programverksamhet

Varannan vecka har VisSkolan, en ettårig folkhögskoleutbildning för vis-sångare, konsert i form av ett viscafé i våra lokaler. Det brukar vara mycket välbesökt. Vi har även haft annan programverksamhet, bland annat visstunder för barn, då vi bjudit in förskolegrupper, och musik- och kulturskolans månadskonsert.

Läs mer på www.vissamlingarna.se
Astrid Evasdotter

NYTT FRÅN STYRELSEN

Vid senaste styrelsemötet diskuterade vi, som vi brukar, angelägna ämnen för kommande nummer av Musikbiblioteksnytt. Bland annat lovade Karin Savatovic skriva om spännande nyheter på Bibliotekstjänst. Vi planerade också för den kommande årsmötesdagen. Tomas Nydén har hälsat oss välkomna till Musikhögskolan i Örebro. Ämnet för dagen blir konstnärlig forskning.

Vi kom fram till att det vore trevligt med en kursdag i samband med årsmötet även detta år. Många idéer kom upp beträffande kursens innehåll, men inget beslut fattades. Valet av kursinnehåll föranledde en diskussion om till vilken skara musikbibliotekarier föreningen primärt riktar sig.

Beträffande IAML-konferensen 2006 är den stora nyheten att Da-

vid Fallows, ordförande i International Musicological Society (IMS), föreslagit Massimo Gentili-Tedeschi, ordförande i IAML, att hålla en gemensam konferens i Göteborg! Det vore, i så fall, första gången trots att IMC och IAML har flera projekt tillsammans, exempelvis RISM.

Pia Shekter,
sekreterare SMBF

BOKTIPSET

Bok: Den Silvriga barnkammarboken. Bonnier Carlsen, 2004

CD: Älskade barnvisor från Barnkammarboken. CD med 23 sånger.

Recension: Åsa Wilén

Så har jag fått ännu en fantastisk bok med barnvisor i mina händer, och återigen medföljer en CD-skiva med ett urval av sångerna inspelade. Här blandas traditionella barnvisor som Ekornn satt i granen och Mors lilla Olle, med Lennart Hellsings underfundiga texter, sånger från inspelningar av Astrid Lindgrens berättelser (till vilka Astrid Lindgren själv skrivit texterna), och slutligen för mig nya sånger som tillkommit på 1990-talet, exempelvis Kaninvisan av Jujja och Thomas Wieslander.

Boken är på hela 153 sidor, med nästan lika många visor, samtliga illustrerade av våra bästa svenska barnboksillustratörer, bland vilka kan nämnas Mati Lepp, Lena Andersson, Ingrid Vang Nyman, men även Poul Ströyer och Thorbjörn Egner finns med. Många av bilderna är gjorda speciellt för den här boken.

Till alla visor finns tydliga noter och ackordanalys, något som jag har upptäckt faktiskt inte är helt självklart i barnvisböckerna, men som naturligt-

vis är helt nödvändigt om man ska ha en chans att lära sig de nya sångerna. Ja, det är inte så lätt att komma ihåg alla de gamla visorna heller, jag jublade mer än en gång när jag bläddrade i boken första gången och hittade igen sånger som jag en gång kunnat, men glömt bort, som t.ex. Klas Klättermus. Ett föredömligt register hittar man också längst bak i boken, om man snabbt vill hitta just sin favoritsång, eller få veta vem som skrivit text och musik till den.

Däremot hittar jag ingen innehållsförteckning till den medföljande CD-skivan, om jag inte tar lös fodralet som är fastklistrat på bokens pärm. Och det vill jag ju inte göra, så det är bara att lyssna och vara glad. Men jag hör i alla fall att det är hög klass på samtliga inspelningar, och att det är omväxlande barn och vuxna som sjunger. Mycket lättlyssnat, och enkelt att sjunga med för den ovane sångaren.

Detta är kort sagt ännu en bok som måste finnas på varje folkbibliotek, och helst även på musikbiblioteken.